

ĐẠI HỌC HUẾ
TRƯỜNG ĐẠI HỌC LUẬT

NGUYỄN QUANG TÚ

**PHÁP LUẬT VỀ PHONG TOẢ TÀI KHOẢN
ĐỂ THI HÀNH BẢN ÁN KINH DOANH, THƯƠNG MẠI,
QUA THỰC TIỄN TẠI TỈNH HÀ TĨNH**

Ngành: Luật Kinh tế

Mã số: 8380107

TÓM TẮT LUẬN VĂN THẠC SĨ LUẬT KINH TẾ

THỪA THIÊN HUẾ, năm 2023

Công trình được hoàn thành tại:
Trường Đại học Luật, Đại học Huế

Người hướng dẫn khoa học: **PGS.TS. Nguyễn Văn Cừ**

Phản biện 1:

Phản biện 2:

Luận văn sẽ được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận văn
thạc sĩ họp tại: Trường Đại học Luật

Vào lúc.....giờ.....ngày.....tháng năm.....

Trường Đại học Luật, Đại học Huế

MỤC LỤC

PHẦN MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết về việc nghiên cứu đề tài	1
2. Tình hình nghiên cứu liên quan đến đề tài	3
3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu	5
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	5
5. Phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu	6
6. Ý nghĩa lý luận và thực tiễn	7
7. Kết cấu luận văn	8
CHƯƠNG 1. MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN PHÁP LUẬT VỀ PHONG TỎA TÀI KHOẢN ĐỂ THI HÀNH BẢN ÁN KINH DOANH THƯƠNG MẠI.....	9
1.1. Khái quát về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại	9
1.1.1. Khái niệm về thi hành bản án kinh doanh thương mại	9
1.1.2. Khái niệm phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại.....	9
1.1.3. Đặc điểm của phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại	9
1.1.4. Ý nghĩa của việc áp dụng biện pháp phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại.....	10
1.2. Khái quát pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại	10
1.2.1. Khái niệm pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại.....	10
1.3.1. Hệ thống quy phạm pháp luật	11
1.3.2. Tổ chức và hoạt động của hệ thống thi hành án dân sự	11
1.3.3. Năng lực tổ chức thi hành án của Chấp hành viên.....	11
Tiểu kết Chương 1	12
CHƯƠNG 2. THỰC TRẠNG PHÁP LUẬT VÀ THỰC TIỄN THỰC HIỆN PHÁP LUẬT PHONG TỎA TÀI KHOẢN ĐỂ THI HÀNH BẢN ÁN KINH DOANH THƯƠNG MẠI TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH HÀ TĨNH.....	13
2.1. Thực trạng quy định của pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại ở Việt Nam	13
2.1.1. Quy định của pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại.....	13
2.1.2. Đánh giá thực trạng quy định của pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại	14
2.2. Thực tiễn thực hiện pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại trên địa bàn Tỉnh Hà Tĩnh.....	15
2.2.1. Khái quát về tình hình thi hành bản án kinh doanh thương mại trên địa bàn Tỉnh Hà Tĩnh	15
2.2.2. Những vướng mắc, bất cập phát sinh từ thực tiễn thực hiện pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại trên địa bàn Tỉnh Hà Tĩnh.....	16

Tiểu kết Chương 2	16
CHƯƠNG 3. ĐỊNH HƯỚNG, GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT VÀ NÂNG CAO HIỆU QUẢ THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ PHONG TỎA TÀI KHOẢN ĐỂ THI HÀNH BẢN ÁN KINH DOANH THƯƠNG MẠI.	17
3.1. Định hướng hoàn thiện pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại.....	17
3.1.2. Hoàn thiện pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại phải xuất phát từ thực tiễn thi hành án dân sự	17
3.1.3. Hoàn thiện pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại phải đáp ứng các yêu cầu hội nhập kinh tế quốc tế	18
3.2. Giải pháp hoàn thiện pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại ở Việt Nam.....	18
3.3. Giải pháp nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại.....	19
3.3.1. Nâng cao địa vị pháp lý cho Chấp hành viên.....	19
3.3.2. Hoàn thiện pháp luật về mô hình tổ chức bộ máy thi hành án dân sự	19
3.3.3. Xây dựng và hoàn thiện hệ thống cung cấp thông tin về tài sản và quản lý nguồn thu nhập, tài sản của người phải thi hành án	19
Tiểu kết Chương 3	20
KẾT LUẬN	21
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

STT	Chữ viết tắt/ký hiệu	Cụm từ đầy đủ
1	THA	Thi hành án
2	THADS	Thi hành án dân sự
3	CQTHA	Cơ quan thi hành án
4	TCTD	Tổ chức tín dụng
5	NHTM	Ngân hàng thương mại

PHẦN MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết về việc nghiên cứu đề tài

Bản án, quyết định của Tòa án là nhân danh Nhà nước, khi được chấp hành một cách nghiêm chỉnh sẽ bảo vệ quyền lợi chính đáng của người dân nói chung và người được thi hành án nói riêng, điều này tác động trực tiếp đến lòng tin của nhân dân đối với pháp luật, đối với chế độ Nhà nước. Vì vậy, hoạt động bảo đảm thi hành bản án kinh doanh thương mại nói chung và phong tỏa tài khoản nói riêng có một ý nghĩa vô cùng quan trọng trong việc góp phần đảm bảo cho quyền lực tư pháp được thực thi trên thực tế giúp pháp luật đi vào đời sống của người dân và ý thức tuân thủ pháp luật của người dân được nâng lên. Điều 106 Hiến pháp năm 2013 khẳng định: “Bản án, Quyết định của Tòa án nhân dân có hiệu lực phải được cơ quan, tổ chức, cá nhân tôn trọng; Cơ quan, tổ chức, cá nhân hữu quan phải nghiêm chỉnh chấp hành”.

Vì thế, việc tăng cường các biện pháp cần thiết trong thi hành bản án kinh doanh thương mại nói chung, phong tỏa tài khoản là biện pháp quan trọng, không thể thiếu trong xã hội hiện đại và là biện pháp đứng đầu trong các biện pháp bảo đảm thi hành án nói riêng; Nếu biện pháp phong tỏa tài khoản thực hiện tốt thì chính biện pháp này góp phần rất lớn cho việc hoàn thành công tác thi hành án đặc biệt có ý nghĩa trong việc góp phần giải quyết thành công biện pháp cưỡng chế khấu trừ tiền trong tài khoản của người phải thi hành án, vậy nên biện pháp phong tỏa tài khoản cần phải được quan tâm và nghiên cứu một cách đầy đủ, kịp thời để nó đáp ứng được nhu cầu thực tiễn của xã hội phát triển và phát huy vai trò của nó một cách có hiệu quả nhất.

Nhận thức được tầm quan trọng trong công tác này, Đảng và Nhà nước ta đã xác định công tác thi hành bản án kinh doanh thương mại là một trong những nhiệm vụ trọng tâm trong tiến trình cải cách Tư pháp; Đặc biệt chú trọng hoàn thiện pháp luật về thi hành án dân sự và đã đưa ra nhiều giải pháp hữu hiệu nhằm tạo sự chuyên biến cơ bản trong công tác và hoạt động thi hành bản án kinh doanh thương mại như đưa vào Luật THADS các biện pháp bảo đảm thi

hành án, trong đó việc phong tỏa tài khoản để cưỡng chế thi hành án khấu trừ tài khoản là không thể thiếu vì tính hiệu quả của nó mang lại cho công tác thi hành bản án kinh doanh thương mại.

Tuy nhiên, cưỡng chế thi hành bản án kinh doanh thương mại nói chung và biện pháp phong tỏa tài khoản tại ngân hàng, kho bạc, tổ chức tín dụng nói riêng hiện vẫn đang đứng trước những khó khăn, thử thách to lớn với nhiều vấn đề tồn tại, bất cập đang đặt ra cần được giải quyết. Hiệu quả công tác thi hành bản án kinh doanh thương mại, trong đó áp dụng các biện pháp thuyết phục, bảo đảm và cưỡng chế thi hành bản án kinh doanh thương mại chưa cao, chưa đáp ứng được yêu cầu nhiệm vụ, sự quan tâm, mong muốn của Đảng, Nhà nước và nhân dân. Nên cần được xem xét và chú trọng nhiều hơn, sâu hơn, sát thực tế hơn đến các biện pháp mạnh trong công tác thi hành bản án kinh doanh thương mại, trong đó có biện pháp phong tỏa tài khoản phải bảo đảm hiệu lực, hiệu quả cao hơn trước, nhằm góp phần đáng kể vào việc mà Đảng, Nhà nước và nhân dân giao cho Ngành thi hành bản án kinh doanh thương mại là bảo vệ quyền lợi của người có quyền lợi hợp pháp. Đây là vấn đề bức thiết được đặt ra hiện nay cần được quan tâm và giải quyết vì tầm quan trọng của biện pháp phong tỏa tài khoản trên thực tế. Thực trạng này, một phần xuất phát từ ý thức tuân thủ pháp luật của một số bộ phận nhân dân nói chung và một số cơ quan, tổ chức, các nhà quản lý doanh nghiệp và cá nhân còn hạn chế. Mặt khác, là do chưa có sự phối hợp đồng bộ, chặt chẽ giữa các cơ quan bảo vệ pháp luật; cơ sở pháp lý về tổ chức và hoạt động chưa được hoàn thiện, hệ thống các văn bản pháp lý về THADS chưa đầy đủ, chậm được ban hành, sửa đổi, bổ sung chưa kịp thời cũng ảnh hưởng rất lớn đến công tác phong tỏa tài khoản tại ngân hàng, kho bạc, tổ chức tín dụng để thi hành bản án kinh doanh thương mại. Từ đó lý do trên tác giả lựa chọn đề tài: **“Pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh, thương mại, qua thực tiễn tại tỉnh Hà Tĩnh”** làm luận văn thạc sĩ luật học chuyên ngành Luật Kinh tế

2. Tình hình nghiên cứu liên quan đến đề tài

Cho đến nay, chưa có công trình khoa học nghiên cứu độc lập nào đề cập riêng biệt đến vấn đề phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại. Do đó, hiện nay, chưa có các quan điểm riêng nêu lên khái niệm, đặc điểm và ý nghĩa của Phong tỏa tài khoản để thi hành bản án ;kinh doanh thương mại. Trên thực tế đã có một số công trình nghiên cứu, bài viết liên quan nhưng mới chỉ dừng lại ở việc nêu những vấn đề chung về thi hành bản án kinh doanh thương mại Có thể kể một số công trình tiêu biểu:

- Luận án tiến sĩ luật học “*Hoàn thiện pháp luật thi hành án dân sự ở Việt Nam hiện nay*” của tác giả Nguyễn Thanh Thủy Nguyễn Thanh Thủy , Học viện Chính trị - Hành chính Quốc gia Hồ Chí Minh năm 2008. Luận án đã trực tiếp nghiên cứu làm sáng tỏ khái niệm, đặc điểm, nội dung, vai trò của pháp luật THADS, xác định các tiêu chí hoàn thiện pháp luật THADS, đưa ra các quan điểm và đề xuất các giải pháp nhằm hoàn thiện pháp luật THADS, nâng cao hiệu quả hoạt động THADS.

- Luận văn thạc sĩ “*Hoàn thiện pháp luật về thi hành án dân sự ở Việt Nam hiện nay*” của tác giả Lưu Văn Thông tại Trường Đại học Luật Hà Nội năm 2022. Luận văn đã làm rõ một số vấn đề lí luận về hoàn thiện pháp luật về thi hành án dân sự; quá trình hình thành phát triển và thực trạng hoàn thiện pháp luật về thi hành án dân sự ở Việt Nam hiện nay; từ đó đề xuất giải pháp tiếp tục hoàn thiện pháp luật về vấn đề này.

- Bài viết “*Tiêu chí đánh giá hiệu quả áp dụng pháp luật trong thi hành án dân sự*” của tác giả Đặng Đình Quyền trên Tạp Dân chủ và Pháp luật, Số 9/2011. Tác giả bài viết đã cho rằng để đánh giá hiệu quả áp dụng pháp luật trong THADS nên dựa vào hai tiêu chí: Tiêu chí đưa pháp luật THADS vào cuộc sống và tiêu chí đưa cuộc sống vào pháp luật THADS. Luận giải cho mỗi tiêu chí đánh giá, tác giả phân tích cụ thể dưới góc độ lý luận về áp dụng pháp luật (gồm 4 giai đoạn) và hoàn thiện pháp luật.

- Bài viết “*Những trường hợp khó thi hành thường gặp trong thi hành án dân sự*” của tác giả Trần Ngọc Bàn trên Tạp chí Dân chủ & Pháp luật, Số 6-

2013. Bài viết đã phản ánh thực trạng khó khăn trong việc THA bởi Tòa án tuyên không rõ ràng, không phù hợp với thực tế của đương sự. Ngoài ra, án khó thi hành vì đối với tài sản của người phải THA là tài sản chung, đặc biệt đối với đồng bào dân tộc miền núi, tài sản của hộ gia đình có nhiều thế hệ cùng chung sống, việc xác định tài sản chung, tài sản riêng của người phải THA gặp nhiều khó khăn, họ luôn tìm cách che giấu khối tài sản của mình, nhằm trốn tránh nghĩa vụ THA. Do đó, khi Chấp hành viên tổ chức thi hành những việc này, thường nhận được sự phản ứng quyết liệt từ các đồng sở hữu.

- Bài viết “*Thực tiễn thi hành án dân sự đối với cá nhân, tổ chức là người nước ngoài ở Bình Dương*” của tác giả Nguyễn Văn Lộc tại Cổng thông tin điện tử Tổng cục THADS, Bộ Tư pháp; truy cập tại: https://thads.moj.gov.vn/noidung/tintuc/lists/tintudiaphuong/view_detail.aspx?itemid=2825. Bài viết đã phản ánh thực trạng THA tại địa bàn tỉnh Bình Dương - một tỉnh có đặc thù là có nhiều doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài và có nhiều việc thi hành có giá trị THA lớn. Có một số hệ lụy liên quan đó là người đại diện theo pháp luật của doanh nghiệp không còn ở Việt Nam, thậm chí toàn bộ người quản lý doanh nghiệp bỏ trốn, không ai quản lý tài sản

- Bài viết “*Một số vấn đề xác minh điều kiện thi hành án tại các tổ chức tín dụng*” của tác giả Võ Hoài Nam trên Tạp chí Dân chủ và Pháp luật. Số chuyên đề 2/2015. Tác giả bài viết đã cho rằng, trong quá trình THA, việc xác minh tiền, tài sản gửi của người phải THA đã trở thành công việc thường xuyên của các cơ quan THADS. Từ khi Luật THADS năm 2008 và các văn bản hướng dẫn thi hành có hiệu lực, công tác xác minh thông tin về số dư tài khoản, tiền gửi, tài sản gửi của khách hàng tại các tổ chức tín dụng thời gian qua đã có nhiều thuận lợi. Tuy nhiên, trên thực tế, vẫn tồn tại không ít khó khăn cần được tháo gỡ

- Bài viết “*Kiến nghị hoàn thiện Luật Thi hành án dân sự*” của tác giả Nguyễn Duy Phương đăng trên Tạp chí Nghiên cứu lập pháp. Số 7/2014. Tác giả đã đề xuất pháp luật cần quy định rõ trách nhiệm, nghĩa vụ và cơ chế phối hợp. Cần có các chế tài cụ thể đối với cơ quan, tổ chức, cá nhân đang nắm giữ thông tin không cung cấp thông tin hoặc cung cấp chậm trễ thông tin khi được

CHV yêu cầu mà không có lý do chính đáng, không có văn bản trả lời người yêu cầu.

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

3.1. Mục đích nghiên cứu

Mục đích nghiên cứu của luận văn là đề xuất giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện dụng pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại; trên cơ sở phân tích, đánh giá thực trạng các quy định pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại và thực tiễn áp dụng pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại trên địa bàn Tỉnh Hà Tĩnh.

3.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

- Nghiên cứu một số vấn đề lý luận pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại.

- Đánh giá thực trạng quy định pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại.

- Phân tích thực tiễn áp dụng pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại trên địa bàn Tỉnh Hà Tĩnh.

- Đề xuất giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

4.1. Đối tượng nghiên cứu

Thứ nhất, các vấn đề pháp lý về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại.

Thứ hai, các quy định pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại theo Luật thi hành án dân sự năm 2008 (sửa đổi bổ sung năm 2014) và các văn bản pháp luật có liên quan;

Thứ hai, các số liệu, báo cáo về thực tiễn thực hiện pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại trên địa bàn tỉnh Hà Tĩnh.

4.2. Phạm vi nghiên cứu

Về địa bàn: Tỉnh Hà Tĩnh.

Về thời gian: Từ giai đoạn năm 2015-2022.

5. Phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu

5.1. Phương pháp luận

Luận văn được nghiên cứu dựa trên quan điểm của Chủ nghĩa Mác Lênin về Nhà nước và pháp luật; quan điểm của Đảng cộng sản Việt Nam về thi hành án kinh doanh thương mại

5.2. Phương pháp nghiên cứu

Luận văn sử dụng các phương pháp nghiên cứu chung của khoa học xã hội và các phương pháp nghiên cứu đặc thù của luật học để giải quyết các vấn đề khoa học đặt ra. Các phương pháp chủ yếu bao gồm: phương pháp mô tả, phương pháp phân tích và tổng hợp, phương pháp phân tích lịch sử, phương pháp so sánh pháp luật. Cụ thể:

- Phương pháp mô tả

Phương pháp này được sử dụng chủ yếu để mô tả lại các quy định của pháp luật và các vụ việc có liên quan, thông qua đó tái hiện thực trạng pháp luật và thực tiễn áp dụng pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại, từ đó tìm ra các bất cập và nguyên nhân của các bất cập đó.

- Phương pháp phân tích và tổng hợp

Phương pháp phân tích và tổng hợp được sử dụng để phân tích và khái quát hoá các vấn đề về lý luận, thực trạng các quy định pháp luật và thực tiễn áp dụng quy định pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại, các yêu cầu của việc hoàn thiện pháp luật cũng như những đề xuất sửa đổi, bổ sung một số quy định của pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại. Phương pháp này được sử dụng trong tất cả các chương của Luận văn.

- Phương pháp phân tích lịch sử

Phương pháp này được sử dụng để tìm hiểu nguồn gốc phát sinh, quá trình phát triển của phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại và pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại ở Việt Nam, đồng thời rút ra các kinh nghiệm lịch sử cần thiết.

- Phương pháp so sánh

Phương pháp này được sử dụng nhằm phân tích, so sánh các quy định của pháp luật hiện hành với quy định của pháp luật các giai đoạn trước đây, giữa quy định của pháp luật Việt Nam với quy định của pháp luật một số quốc gia khác trên thế giới về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại. Thông qua đó, luận văn tìm ra những giải pháp phù hợp góp phần hoàn thiện pháp luật và thực thi pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại của Việt Nam.

6. Ý nghĩa lý luận và thực tiễn

6.1. Ý nghĩa lý luận

Thứ nhất, luận văn đã hệ thống các vấn đề lý luận về pháp luật phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại tại Việt Nam, bao gồm các nội dung như: Khái niệm, đặc trưng, vai trò của phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại; khái niệm, đặc điểm của pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại, các yếu tố chi phối đến pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại; xác định nội dung của pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại.

Thứ hai, Luận văn phân tích tương đối toàn diện thực trạng pháp luật và vấn đề thực tiễn thực hiện pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại ở Việt Nam, chỉ ra những hạn chế, bất cập của pháp luật hiện hành và những khó khăn, vướng mắc trong thực tiễn thi hành.

Thứ ba, đưa ra định hướng và đề xuất các giải pháp cụ thể để hoàn thiện khung pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại, đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội ở nước ta trong giai đoạn tới, đặc biệt là đáp ứng yêu cầu và nhu cầu của quá trình hội nhập quốc tế trong giai đoạn hiện nay tại Việt Nam.

6.2 Ý nghĩa thực tiễn

Những kết quả nghiên cứu của luận văn góp phần làm phong phú thêm hệ thống lý luận cơ bản về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh

thương mại và pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại ở Việt Nam. Luận văn là tài liệu tham khảo hữu ích cho các cơ quan nhà nước có thẩm quyền trong quá trình xây dựng pháp luật THADS nói chung và pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại nói riêng.

Luận văn cũng là tài liệu cho các cơ sở nghiên cứu khoa học, giảng dạy, học tập về pháp luật THADS; tài liệu tham khảo cho các Chấp hành viên, các chủ thể thực hiện chức năng tư pháp khác hoặc đối với các cá nhân, tổ chức tham gia hoặc có liên quan đến hoạt động phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại.

7. Kết cấu luận văn

Ngoài phần mở đầu, kết luận, tài liệu tham khảo và phụ lục, luận văn có 3 chương:

Chương 1: Một số vấn đề lý luận pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án Kkinh doanh thương mại.

Chương 2: Thực trạng pháp luật và thực tiễn áp dụng pháp luật về *phong tỏa tài khoản để thi hành bản án lkinh doanh thương mại trên địa bàn Tỉnh Hà Tĩnh.*

Chương 3: Định hướng, giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả *áp dụng pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại.*

CHƯƠNG 1

MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN PHÁP LUẬT VỀ PHONG TỎA TÀI KHOẢN ĐỂ THI HÀNH BẢN ÁN KINH DOANH THƯƠNG MẠI

1.1. Khái quát về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại

1.1.1. Khái niệm về thi hành bản án kinh doanh thương mại

Từ những phân tích trên theo tác giả có thể đưa ra khái niệm tổng quát về thi hành bản án kinh doanh thương mại được hiểu là hoạt động đảm bảo thực hiện đầy đủ, kịp thời bản án kinh doanh thương mại có hiệu lực thi hành theo trình tự, thủ tục pháp luật quy định.

1.1.2. Khái niệm phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại

Từ các phân tích có thể hiểu: “*Phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại là biện pháp đảm bảo thi hành án do chấp hành viên ra quyết định thực hiện trên cơ sở quy định của pháp luật nhằm cô lập, đặt tài khoản của người phải THA trong tình trạng bị phong tỏa, không thể sử dụng được, ngăn chặn việc tẩu tán tiền trong tài khoản nhằm bảo đảm cho bản án kinh doanh thương mại được thi hành trên thực tế*”.

1.1.3. Đặc điểm của phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại

Về nguyên tắc pháp lý, thì biện pháp bảo đảm THA được xem như là bước đệm, cầu nối trung gian giữa giai đoạn người phải thi hành án tự nguyện thực hiện nghĩa vụ thi hành án của mình và giai đoạn Chấp hành viên tiến hành áp dụng biện pháp cưỡng chế THA. Việc áp dụng các biện pháp bảo đảm THA có những đặc tính nổi bật như tính bảo đảm, tính quyền lực nhà nước, tính ngăn chặn, phòng ngừa việc tẩu tán, hủy hoại tài sản, và tính kịp thời, nhanh chóng về thời gian, đơn giản về thủ tục.

1.1.4. Ý nghĩa của việc áp dụng biện pháp phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại

Thứ nhất, biện pháp phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại đã góp phần bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của đương sự, người có quyền, nghĩa vụ liên quan.

Thứ hai, biện pháp phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại đã góp phần đẩy nhanh quá trình thi hành án, làm giảm thiểu các chi phí không đáng có.

Thứ ba, Việc áp dụng biện pháp phong tỏa tài khoản để thi hành bản án; kinh doanh thương mại sẽ bảo đảm tính hiệu lực bản án, quyết định của Tòa án nhằm ổn định chính trị và trật tự xã hội cũng được đảm bảo.

1.2. Khái quát pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại

1.2.1. Khái niệm pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại

Với tư cách là một nội dung của pháp luật về thi hành án kinh doanh thương mại có thể hiểu: *“Pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại tổng thể các QPPL điều chỉnh hoạt động của cơ quan THADS, đương sự và tổ chức, cá nhân liên quan đến việc THA phát sinh trong quá trình chấp hành viên ra quyết định phong tỏa tài khoản của người phải thi hành án nhằm cô lập, đặt tài khoản của người phải THA trong tình trạng bị phong tỏa, không thể sử dụng được, ngăn chặn việc tẩu tán tiền trong tài khoản nhằm bảo đảm cho bản án kinh doanh thương mại được thi hành trên thực tế”*.

1.2.2. Nội dung của pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại

Thứ nhất, nhóm quy phạm điều chỉnh về chủ thể có thẩm quyền áp dụng biện pháp phong tỏa tài khoản để thi hành án kinh doanh thương mại.

Thứ hai, nhóm quy phạm điều chỉnh về điều kiện; trình tự thủ tục và nội dung áp dụng biện pháp phong tỏa tài khoản để thi hành án kinh doanh thương mại.

1.3. Các yếu tố tác động đến việc thực hiện pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại

1.3.1. Hệ thống quy phạm pháp luật

THADS là việc tổ chức thi hành các bản án, quyết định có hiệu lực pháp luật để bảo đảm trực tiếp quyền và lợi ích hợp pháp của các bên đương sự và cá nhân, tổ chức liên quan. Vì vậy, pháp luật là cơ sở quan trọng để cơ quan THADS và tổ chức, cá nhân liên quan tổ chức thi hành án nhưng cũng là yếu tố ảnh hưởng, chi phối mang tính quyết định đối với hiệu quả THADS nói chung và thực hiện pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại nói riêng.

1.3.2. Tổ chức và hoạt động của hệ thống thi hành án dân sự

Chức năng của cơ quan THADS là tổ chức thi hành các bản án, quyết định có hiệu lực thi hành nhằm bảo vệ pháp luật, bảo vệ công lý, vì vậy về nguyên tắc cơ quan THADS phải độc lập, không bị lệ thuộc vào bất cứ cá nhân, tổ chức nào. Bản án, quyết định có hiệu lực thi hành đã thể hiện rõ phán quyết liên quan đến quyền và nghĩa vụ của các bên liên quan, do đó quá trình THADS nói chung, và phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại nói riêng phải chịu sự giám sát, kiểm sát, kiểm tra, thanh tra của cơ quan có thẩm quyền và xã hội.

1.3.3. Năng lực tổ chức thi hành án của Chấp hành viên

Pháp luật quy định chấp hành viên là người có thẩm quyền tổ chức thi hành án với nhiệm vụ, quyền hạn là: Kịp thời tổ chức thi hành vụ việc được phân công; ra các quyết định về thi hành án theo thẩm quyền; Thi hành đúng nội dung bản án, quyết định; áp dụng đúng các quy định của pháp luật về trình tự, thủ tục thi hành án, bảo đảm lợi ích của nhà nước, quyền, lợi ích hợp pháp của đương sự, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan; thực hiện nghiêm chỉnh chuẩn mực đạo đức nghề nghiệp chấp hành viên...

1.3.4. Ý thức chấp hành pháp luật của đương sự và cơ quan, tổ chức, cá nhân liên quan

Yêu cầu chấp hành nghiêm chỉnh các bản án, quyết định có hiệu lực pháp luật là nguyên tắc có tính hiến định, do đó, hiệu quả thi hành án cũng như thực hiện pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại phụ thuộc nhiều vào ý thức chấp hành pháp luật của các đương sự, cơ quan, tổ chức, cá nhân liên quan.

Tiểu kết Chương 1

Trong Chương 1 của luận văn, tác giả đã phân tích khái niệm, đặc trưng pháp lý của phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại, cũng như làm rõ khái niệm, nội dung pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại ở một số nước trên thế giới có cùng hệ thống pháp luật thành văn với Việt Nam. Sau thời kỳ đổi mới, pháp luật nói chung dần thay đổi không ngừng cải tiến, hoàn thiện. Cùng với việc hoàn thiện về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại ngày càng được bổ sung theo hướng rõ ràng, chi tiết và ngày càng mở rộng, nhằm đảm bảo quyền lợi của các đương sự, cũng như giảm áp lực án tồn cho cơ quan THADS.

Ở một số nước, các quy định về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại cũng được quan tâm xây dựng, tùy theo quan điểm, cách thức tổ chức mà pháp luật từng nước quy định về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án ;kinh doanh thương mại khác nhau, tuy nhiên đều thể hiện tính nhân văn của pháp luật đối với người thi hành án và người được thi hành án. Bởi vì, phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại là biện pháp đảm bảo thi hành án do chấp hành viên ra quyết định thực hiện trên cơ sở quy định của pháp luật nhằm cô lập, đặt tài khoản của người phải THA trong tình trạng bị phong tỏa, không thể sử dụng được, ngăn chặn việc tẩu tán tiền trong tài khoản nhằm bảo đảm cho bản án kinh doanh thương mại được thi hành trên thực tế

CHƯƠNG 2. THỰC TRẠNG PHÁP LUẬT VÀ THỰC TIỄN THỰC HIỆN PHÁP LUẬT PHONG TỎA TÀI KHOẢN ĐỂ THI HÀNH BẢN ÁN KINH DOANH THƯƠNG MẠI TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH HÀ TĨNH

2.1. Thực trạng quy định của pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại ở Việt Nam

2.1.1. Quy định của pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại

2.1.1.1. Quy định về thẩm quyền ra quyết định việc phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại

Trên cơ sở vụ việc và điều kiện thi hành án cụ thể về tài khoản người phải thi hành án, Chấp hành viên là người duy nhất có quyền hạn Quyết định áp dụng biện pháp phong tỏa tài khoản của người phải thi hành án (tại ngân hàng, tổ chức tín dụng, Kho bạc nhà nước...) để sau đó cưỡng chế THADS, nhưng cần phải hội tụ đủ căn cứ sau đây: Sự phân công vụ việc cho Chấp hành viên tổ chức thi hành của Thủ trưởng cơ quan THADS; kết quả xác minh hoặc thông tin về điều kiện, về tài khoản của người phải thi hành án từ người được thi hành án hoặc từ người có quyền lợi liên quan, nhờ đó có căn cứ xác đáng tránh được khiếu kiện sau này về việc phong tỏa tài khoản, khi áp dụng thì buộc mọi người tuyệt đối tuân thủ và chấp hành một cách nghiêm túc

2.1.1.2. Điều kiện áp dụng biện pháp phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại

Khoản 1 Điều 66; Khoản 1 Điều 67 Luật THADS quy định: “Chấp hành viên có quyền tự mình hoặc theo yêu cầu bằng văn bản của đương sự áp dụng ngay biện pháp bảo đảm thi hành án (trong đó có biện pháp phong tỏa tài khoản) nhằm ngăn chặn việc tẩu tán, hủy hoại tài sản, trốn tránh việc thi hành án”. Việc phong tỏa tài khoản, tài sản ở nơi gửi giữ được thực hiện trong trường hợp người phải thi hành án phải có tài khoản, tài sản gửi giữ.

2.1.1.3. Trình tự, thủ tục áp dụng biện pháp phong tỏa tài khoản

Trình tự thủ tục tiến hành việc phong tỏa và khấu trừ tiền trong tài khoản của người phải thi hành án tại ngân hàng được quy định trong Luật THADS và các văn bản hướng dẫn thi hành Luật THADS khá tinh gọn, tạo điều kiện thuận lợi cho Chấp hành viên có thể áp dụng một cách dễ dàng, thuận lợi hơn. Trước hết, Chấp hành viên cơ quan THADS phải hệ thống và nắm vững các điều, khoản cụ thể của pháp luật chuyên ngành về phong tỏa tài khoản và khấu trừ tiền trong tài khoản của người phải thi hành án để áp dụng đúng quy định của Luật và văn bản hướng dẫn thi hành Luật THADS hiện hành như: Điều 45, 46, 66, 67, 76, 77 Luật THADS dân sự và Điều 20 Nghị định số 62/2015/NĐ-CP (sửa đổi bổ sung bởi Nghị định số 120/2016/NĐ-CP, Nghị định số 33/2020/NĐ-CP) của Chính Phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật THADS.

2.1.1.4. Nội dung thực hiện biện pháp phong tỏa tài khoản

Thứ nhất, xác minh, thu thập thông tin điều kiện để thi hành án về biện pháp phong tỏa tài khoản.

Thứ hai, ra quyết định phong tỏa tài khoản.

Thứ ba, kế hoạch phong tỏa tài khoản và cưỡng chế khấu trừ tiền trong tài khoản.

Thứ tư, xử lý việc phong tỏa tài khoản.

2.1.2. Đánh giá thực trạng quy định của pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại

2.1.2.1. Những kết quả đạt được

Kế thừa và phát triển từ quy định của Pháp lệnh THADS năm 2004, biện pháp phong tỏa tài khoản được quy định nhằm đáp ứng và phù hợp với yêu cầu của nền kinh tế thị trường với sự phong phú, đa dạng về hình thức thanh toán trong các hoạt động kinh tế, trong đó có hình thức thanh toán chuyển khoản; đồng thời, cũng như Pháp lệnh THADS năm 2004, Luật THADS hiện hành quy định về biện pháp phong tỏa tài khoản nhằm tác động đến tài khoản của người phải thi hành án, thông qua đó kiểm soát, ngăn chặn được hành vi tẩu tán tiền

trong tài khoản của đương sự nhằm đảm bảo việc thi hành án được thuận lợi, bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người được thi hành án. Tuy nhiên, khi nghiên cứu, so sánh quy định tại Điều 37 Pháp lệnh THADS năm 2004 và Điều 67 Luật THADS 2008 được sửa đổi, bổ sung 2014 về biện pháp phong tỏa tài khoản, chúng ta nhận thấy có một số khác biệt cơ bản.

2.1.2.2. Những tồn tại, hạn chế

Thứ nhất, một số quy định của pháp luật chưa rõ ràng, cụ thể.

Thứ hai, một số quy định của pháp luật chưa đảm bảo tính khả thi và phù hợp với thực tiễn THA.

2.2. Thực tiễn thực hiện pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại trên địa bàn Tỉnh Hà Tĩnh

2.2.1. Khái quát về tình hình thi hành bản án kinh doanh thương mại trên địa bàn Tỉnh Hà Tĩnh

Trong thời gian qua, trên cơ sở các văn bản chỉ đạo của Bộ Tư pháp, Tổng cục THADS, Tỉnh ủy, Hội đồng nhân dân và UBND tỉnh Hà Tĩnh thì Cục THADS Tỉnh Hà Tĩnh và các Chi cục THADS của các Huyện, Thị xã, TP trên địa bàn Tỉnh Hà Tĩnh đã triển khai đồng bộ các mặt công tác, phân đấu hoàn thành các chỉ tiêu, nhiệm vụ được giao. Trong các năm từ 2015 - 2020, Cục THADS Tỉnh Hà Tĩnh và các Chi cục THADS của các Huyện, Thị xã, TP trên địa bàn Tỉnh Hà Tĩnh luôn hoàn thành xuất sắc các chỉ tiêu, nhiệm vụ được giao. Kết quả THADS về việc luôn đạt từ 89,2 - 96,6% (vượt chỉ tiêu từ 11,9 - 19,5%); về tiền thu từ 62,2 - 96,1 tỷ đồng (vượt chỉ tiêu từ 18,1 - 39%). Riêng 6 tháng đầu năm 2021, đã thi hành xong 2.465 việc (đạt 94,3% chỉ tiêu) và hơn 72 tỷ đồng (đạt 93,7% chỉ tiêu¹). Chỉ tính riêng trong năm 2020, hoạt động THADS của Cục THADS Tỉnh Hà Tĩnh và các Chi cục THADS của các Huyện, Thị xã, TP trên địa bàn Tỉnh Hà Tĩnh đã đạt được nhiều kết quả tích cực.

¹ Báo Hà Tĩnh (2021), Hoạt động THADS ở Hà Tĩnh góp phần bảo vệ tính nghiêm minh của pháp luật; xem tại: <https://baohatinh.vn/phap-luat-doi-song/hoat-dong-thi-hanh-an-dan-su-o-ha-tinh-gop-phan-bao-ve-tinh-nghiem-minh-cua-phap-luat/215694.htm>

2.2.2. Những vướng mắc, bất cập phát sinh từ thực tiễn thực hiện pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại trên địa bàn Tỉnh Hà Tĩnh

Thứ nhất, thực tế đã chứng minh, việc áp dụng biện pháp bảo đảm có ý nghĩa rất lớn trong việc ngăn chặn việc tẩu tán, hủy hoại tài sản, trốn tránh việc thi hành án.

Thứ hai, theo quy định tại khoản 2 Điều 67 Luật THADS thì sau khi nhận được quyết định phong tỏa tài khoản, tài sản ở nơi gửi giữ hoặc biên bản về việc phong tỏa tài khoản, tài sản thì cơ quan, tổ chức, cá nhân đang quản lý tài khoản, tài sản phải “thực hiện ngay” yêu cầu của chấp hành viên về việc phong tỏa tài khoản, tài sản.

Thứ ba, Theo quy định của Điều 67 Luật Thi hành án dân sự hiện hành, Điều 20 Nghị định số 62/2015/NĐ-CP và mẫu Quyết định phong tỏa tài khoản ban hành kèm theo Thông tư số 01/2016/TT-BTP ngày 01/2/2016 của Bộ Tư pháp thì khi phong tỏa tài khoản, Chấp hành viên phải xác định rõ số tiền bị phong tỏa trong tài khoản đó.

Tiểu kết Chương 2

Qua nhiều lần sửa đổi, bổ sung, Luật THADS của Việt Nam hiện hành đã quy định chi tiết về thẩm quyền áp dụng biện pháp phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại, cũng như điều kiện áp dụng; trình tự, thủ tục áp dụng và nội dung thực hiện biện pháp phong tỏa tài khoản.

Trong phạm vi Chương 2 của luận văn đã khái quát hoá thực trạng pháp luật Việt Nam về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại. Trên cơ sở nền tảng lý luận được xây dựng ở Chương 1, Chương 2 đã mô tả và bình luận các quy định của pháp luật Việt Nam về thẩm quyền áp dụng; điều kiện áp dụng; trình tự, thủ tục áp dụng và nội dung thực hiện biện pháp phong tỏa tài khoản; đồng thời làm sáng tỏ thực tiễn áp dụng pháp luật hiện hành về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại tại Tỉnh Hà Tĩnh bằng việc phân tích một số vụ việc được giải quyết trong thực tiễn. Từ các phân

tích đó cho thấy những bất cập, hạn chế của các quy định về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại.

CHƯƠNG 3. ĐỊNH HƯỚNG, GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT VÀ NÂNG CAO HIỆU QUẢ THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ PHONG TỎA TÀI KHOẢN ĐỂ THI HÀNH BẢN ÁN KINH DOANH THƯƠNG MẠI

3.1. Định hướng hoàn thiện pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại

3.1.1. Hoàn thiện pháp luật phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại phải xuất phát từ yêu cầu xây dựng nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam

Pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại trong nhà nước pháp quyền phải được xây dựng với chất lượng cao, thể hiện đúng dẫn ý chí của nhân dân, phù hợp với thực tế khách quan, thúc đẩy tiến bộ xã hội. Nguyên tắc chủ quyền nhân dân không những cần được thể hiện rõ trong các văn bản pháp luật quy định về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại mà còn phải được cụ thể hoá bằng các cơ chế pháp lý hữu hiệu để đảm bảo trên thực tế sự tham gia rộng rãi của các tổ chức xã hội, các đoàn thể quần chúng và các công dân trong hoạt động THA, đảm bảo thực hiện dân chủ và công bằng xã hội, góp phần giữ gìn kỷ cương pháp luật, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của cơ quan, tổ chức và cá nhân khi bị xâm hại.

3.1.2. Hoàn thiện pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại phải xuất phát từ thực tiễn thi hành bản án dân sự

Phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại là một thủ tục mà thủ trưởng cơ quan thi hành án phải thực hiện trong quá trình tổ chức THADS. Do vậy, việc đề ra các giải pháp nhằm hoàn thiện pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại cần dựa trên những đặc điểm của hoạt động THADS ở Việt Nam.

3.1.3. Hoàn thiện pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại phải đáp ứng các yêu cầu hội nhập kinh tế quốc tế

Hội nhập kinh tế quốc tế là một chủ trương nhất quán và là nội dung trọng tâm trong chính sách đối ngoại và hợp tác kinh tế quốc tế của Đảng ta trong quá trình đổi mới đất nước. Thực hiện chủ trương hội nhập kinh tế quốc tế của Đảng, đất nước ta đã từng bước, chủ động hội nhập ngày càng sâu rộng vào nền kinh tế khu vực và thế giới. Những kết quả đạt được trong quá trình hội nhập kinh tế quốc tế đã góp phần quan trọng vào phát triển kinh tế - xã hội của đất nước, nâng cao vị thế, vai trò của Việt Nam trên trường quốc tế.

3.2. Giải pháp hoàn thiện pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại ở Việt Nam

Thứ nhất, chỉnh sửa, bổ sung làm rõ các quy định có liên quan hiện còn đang gây mâu thuẫn, không rõ ràng:

Thứ hai, quy định về chủ thể có thẩm quyền ký quyết định áp dụng biện pháp phong tỏa tài khoản trong trường hợp đương sự có đơn yêu cầu thi hành án kèm theo yêu cầu áp dụng biện pháp bảo đảm thi hành án ngay.

Thứ ba, quy định về trách nhiệm bồi thường trong trường hợp người phải thi hành án yêu cầu áp dụng biện pháp đảm bảo THADS nói chung và biện pháp phong tỏa tài khoản nói riêng không đúng dẫn tới gây thiệt hại cho người phải thi hành án, người thứ ba có liên quan:

Thứ tư, cần bổ sung quy định về thẩm quyền xem xét lại quyết định giải quyết khiếu nại của Chi cục trưởng Chi cục THADS đối với quyết định áp dụng biện pháp bảo đảm THADS của Chấp hành viên Chi cục THADS

Thứ năm, cần phải có văn bản hướng dẫn rõ ràng về biện pháp phong tỏa tài khoản theo hướng phong tỏa cả chiều ra và chiều vào của tài khoản hay chỉ phong tỏa chiều ra của tài khoản. Theo tác giả để bảo đảm hiệu quả của thi hành án thì pháp luật chỉ cần quy định phong tỏa chiều ra của tài khoản

Thứ sáu, cần có quy định cụ thể để nhận biết các hành vi tẩu tán tiền trong tài khoản của người phải thi hành án.

Thứ bảy, cần có quy định tạo cơ sở pháp lý để đương sự tự mình có thể xác minh, thu thập thông tin về tài khoản của người phải thi hành án.

Thứ tám, cần quy định rõ về quy trình, thủ tục từ khi xác minh cho đến khi ra quyết định phong tỏa tài khoản và thực hiện quyết định.

Thứ mười, xây dựng quy chế phối hợp giữa cơ quan THADS và cơ quan công an, cơ quan, tổ chức khác có liên quan không chỉ trong việc cưỡng chế thi hành án mà còn cả trong việc áp dụng các biện pháp bảo đảm thi hành án nói chung và phong tỏa tài khoản nói riêng

3.3. Giải pháp nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại

3.3.1. Nâng cao địa vị pháp lý cho Chấp hành viên

Thứ nhất, để nâng cao địa vị pháp lý cho Chấp hành viên, việc làm đầu tiên mà cơ quan có thẩm quyền quản lý lĩnh vực THA phải làm chính là xây dựng khung pháp lý nâng cao quyền hạn của Chấp hành viên.

Thứ hai, khi đã có được khung pháp lý cần thiết thì cần phải tăng cường nội lực cho chính Chấp hành viên.

Thứ ba, để tương xứng với sự thay đổi về địa vị pháp lý của Chấp hành viên, cũng cần phải xem xét tăng cường chế độ trách nhiệm, nâng cao ý thức tổ chức, kỷ luật của Chấp hành viên.

3.3.2. Hoàn thiện pháp luật về mô hình tổ chức bộ máy thi hành án dân sự

Tạm hoãn thi hành án là một công đoạn của quá trình tổ chức THA. Trong bối cảnh tình trạng tồn đọng án kéo dài do tình trạng quá tải vì thiếu nhân lực, kinh phí, phương tiện hoạt động ở các cơ quan THA công như hiện nay thì đã đến lúc các cơ quan quản lý nhà nước về THADS cần tính đến việc xây dựng một mô hình tổ chức bộ máy THADS phù hợp với đặc điểm tình hình của công tác THADS trong thời gian tới.

3.3.3. Xây dựng và hoàn thiện hệ thống cung cấp thông tin về tài sản và quản lý nguồn thu nhập, tài sản của người phải thi hành án

Hiện nay, ở Việt Nam rất nhiều cơ quan có thẩm quyền quản lý thông tin về tài sản của người phải THA. Mỗi cơ quan lại có cách thức lưu giữ thông tin

khác nhau vì vậy sẽ gây khó khăn cho Chấp hành viên trong quá trình khai thác thông tin. Vì vậy, cần quy định đồng bộ việc kê khai, đăng ký tài sản, xây dựng hệ thống cơ sở dữ liệu quốc gia về đăng ký tài sản để sử dụng cho việc tra cứu, cung cấp thông tin về tài sản.

Tiểu kết Chương 3

Việc đề ra các yêu cầu và giải pháp hoàn thiện pháp luật phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại là đòi hỏi khách quan và cần thiết khi khung pháp lý điều chỉnh về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại ở Việt Nam vẫn chưa đồng bộ, các quy định về phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại vẫn còn tồn tại nhiều bất cập.

Hoàn thiện pháp luật phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại phải xuất phát từ yêu cầu xây dựng nhà nước pháp quyền XHCN Việt Nam, đồng thời phải xuất phát từ thực tiễn kinh doanh thương mại, và phải đáp ứng các yêu cầu hội nhập kinh tế quốc tế.

Bên cạnh những giải pháp hoàn thiện pháp luật phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại thì cần kết hợp triển khai đồng bộ các biện pháp nâng cao hiệu quả thi hành pháp luật phong tỏa tài khoản để thi hành bản án kinh doanh thương mại như: (i) Nâng cao địa vị pháp lý cho Chấp hành viên; (ii) Xây dựng và hoàn thiện hệ thống cung cấp thông tin về tài sản và quản lý nguồn thu nhập, tài sản của người phải thi hành án...vv; đây là cơ sở pháp lý và thực tiễn quan trọng để góp phần triển khai có hiệu quả nội dung pháp luật THADS vào thực tiễn cuộc sống

KẾT LUẬN

Luật THADS đã quy định khá chặt chẽ và đầy đủ về biện pháp bảo đảm thi hành án nói chung và biện pháp phong tỏa tài khoản nói riêng; góp phần đảm bảo cho các bản án, quyết định được thực thi một cách nghiêm chỉnh và triệt để, làm giảm lượng án tồn đọng do các đương sự không có điều kiện thi hành, góp phần bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của Nhà nước, tổ chức, tổ chức chính trị - xã hội và của mọi công dân. Với ý nghĩa là biện pháp pháp lý được Chấp hành viên áp dụng theo một trình tự, thủ tục luật định trong quá trình tổ chức thực hiện việc thi hành án, đặt tài sản của người phải thi hành án trong tình trạng bị hạn chế hoặc tạm thời bị cấm sử dụng, định đoạt, chuyển dịch, thay đổi hiện trạng nhằm bảo toàn điều kiện thi hành án, ngăn chặn người phải thi hành án thực hiện việc tẩu tán, hủy hoại, thay đổi hiện trạng về tài sản trốn tránh việc thi hành án, làm cơ sở cho việc áp dụng biện pháp cưỡng chế THADS trong trường hợp người phải thi hành án không tự nguyện thi hành án.

Việc pháp luật quy định về biện pháp bảo đảm THADS xuất phát từ việc áp dụng kết hợp giữa biện pháp tự nguyện THADS và cưỡng chế THADS; từ yêu cầu của việc đa dạng hóa các biện pháp tổ chức THADS; sự khác nhau giữa biện pháp bảo đảm THADS và biện pháp cưỡng chế THADS và từ thực tiễn THADS đòi hỏi khi chưa thực hiện ngay được biện pháp cưỡng chế THADS thì cần có cơ chế ngăn chặn việc tẩu tán, định đoạt tài sản của người phải thi hành án để thông qua đó có thể bảo toàn điều kiện thi hành án của đương sự. Biện pháp phong tỏa tài khoản được áp dụng linh hoạt, tại nhiều thời điểm, nhiều địa điểm khác nhau trong quá trình thi hành án nhằm ngăn chặn việc tẩu tán, hủy hoại, trốn tránh việc thi hành án. Việc áp dụng biện pháp phong tỏa tài khoản chưa làm thay đổi, chuyển dịch về quyền sở hữu, sử dụng tài sản của chủ sở hữu, chủ sử dụng. Biện pháp phong tỏa tài khoản có thể được Chấp hành viên tự mình ra quyết định áp dụng hoặc theo yêu cầu của đương sự và người yêu cầu phải chịu trách nhiệm về việc áp dụng. Khiếu nại đối với quyết định áp dụng biện pháp phong tỏa tài khoản được giải quyết một lần và có hiệu lực thi hành.

Với những ưu điểm vượt trội như vậy, các biện pháp bảo đảm ngày càng thể hiện được vai trò của mình trong THADS tại Tỉnh Hà Tĩnh nói riêng và trên cả nước nói chung. Tuy nhiên, qua thực tiễn áp dụng các quy định của pháp luật về biện pháp bảo đảm THADS đã cho thấy nhiều hạn chế trong cả quy định của pháp luật và việc thực hiện. Thiết nghĩ việc nghiên cứu sâu sắc, nghiêm túc về các biện pháp bảo đảm nói chung và biện pháp phong tỏa tài khoản nói riêng để khắc phục, hoàn thiện hơn nữa các quy định của pháp luật là điều rất cần thiết.

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

I. Sách tham khảo, tạp chí, luận văn/luận án

1. Bộ Tư pháp. Viện nghiên cứu Khoa học Pháp lý (2006), Từ điển luật học, Nxb Tư pháp
2. Báo cáo số 1369 /BC – CTHADS của Cục THADS Tỉnh Hà Tĩnh về kết quả công tác THADS năm 2020, và nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm năm 2021
3. Phạm Bằng (2011), Một số ý kiến về việc áp dụng biện pháp bảo đảm và cưỡng chế THADS, Tạp chí Dân chủ và Pháp luật. Số chuyên đề 3/2011,
4. Tổng Công Cường (2007), Luật tố tụng dân sự Việt Nam : Nghiên cứu so sánh, Nxb. Đại học Quốc gia Tp. Hồ Chí Minh
5. Chính Phủ (2014), Tờ trình số 77/TTr-CP về dự án Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật thi hành án dân sự
6. Đặng Ngọc Du (2016), Một số vấn đề về các biện pháp bảo đảm THADS, Tạp chí Kiểm sát. Số 19/2016,
7. Nguyễn Thị Dung (2019), Hoàn thiện quy định pháp luật về biện pháp bảo đảm trong THADS, Tạp chí Khoa học kiểm soát
8. Cao Tiên Dũng (2020), Cưỡng chế THADS từ thực tiễn tỉnh Đắk Lắk, Luận văn thạc sĩ luật học, Học viện Khoa học xã hội
9. Lê Hồng Điệp (2014), Đề xuất biện pháp khắc phục vướng mắc, bất cập trong THADS, Tạp chí Kiểm sát. Số 5/2014,.
10. Bùi Tiến Đức (2018), Thực hiện pháp luật về cưỡng chế THADS ở Việt Nam, Luận án tiến sĩ luật học, Học viện Chính trị quốc gia HCM
11. Đinh Thị Hằng (2019), Hoàn thiện quy định của pháp luật thi hành án dân sự về các biện pháp bảo đảm thi hành án dân sự, Tạp chí Khoa học Viện Đại học Mở
12. Lê Thu Hà (2011), Một số vấn đề về hoàn thiện pháp luật THADS Việt Nam, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
13. Học viện Tư pháp (2016), Giáo trình Nghiệp vụ THADS, Nhà xuất bản Tư pháp, Hà Nội

14. Nguyễn Thị Huyền (2016), Nâng cao chất lượng đội ngũ chấp hành viên trong thực hiện pháp luật về thi hành án dân sự ở tỉnh Thanh Hóa, Luận văn thạc sĩ luật học, Trường Đại học Luật Hà Nội

15. Bùi Thị Huyền (2014), Bảo đảm quyền và lợi ích hợp pháp của đương sự trong THADS, Tạp chí Dân chủ và Pháp luật,

16. Đinh Hồng Hà (2013), Bảo đảm quyền và lợi ích hợp pháp của người được thi hành án trong THADS, Luận văn thạc sĩ luật học, Trường Đại học Luật Hà Nội,

17. Lê Thạch Hà (2016), Biện pháp phong tỏa tài khoản trong thi hành án dân sự từ thực tiễn thành phố Đà Nẵng, Luận văn thạc sĩ, Học viện Khoa học xã hội

18. Vũ Đức Hải (2020), Kê biên tài sản để đảm bảo THADS, kinh doanh, thương mại từ thực tiễn tại tỉnh Điện Biên, Luận văn thạc sĩ, Trường Đại học Mở Hà Nội,

19. Nguyễn Thị Hồng Nhung (2021), Trách nhiệm của các cơ quan, tổ chức có liên quan trong cưỡng chế THADS, Luận văn thạc sĩ, Trường Đại học Luật Tp. Hồ Chí Minh

20. Nguyễn Văn Nghĩa, Hoàng Thị Thanh Hoa (2018), Cơ chế pháp lý bảo đảm việc thi hành bản án, quyết định dân sự đã có hiệu lực pháp luật, Tạp chí Luật học. Số 6/2018,

21. Nguyễn Văn Nghĩa, Hoàng Thị Thanh Hoa (2018), Cơ chế pháp lý bảo đảm việc thi hành bản án, quyết định dân sự đã có hiệu lực pháp luật, Tạp chí Luật học. Số 6/2018

22. Nguyễn Văn Nghĩa, Phạm Quốc Nam (2019), Chính sách pháp luật về THADS ở một số quốc gia và khả năng vận dụng ở Việt Nam, Tạp chí Dân chủ và Pháp luật, -Số chuyên đề 3

23. Giáp Hoàng Phú (2018), Các giải pháp nâng cao hiệu quả thi hành án kinh doanh thương mại trên địa bàn tỉnh Bắc Giang, Luận văn thạc sĩ, Trường Đại học Mở Hà Nội,

24. Quốc hội Khoá XIII (2015), Báo cáo tổng hợp ý kiến của các vị đại biểu Quốc hội, các Đoàn đại biểu Quốc hội về Dự án dự án Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật thi hành án dân sự

25. Trần Phương Thảo (2022), Hoàn thiện pháp luật THADS Việt Nam về biện pháp bảo đảm phong toả tài khoản, tài sản của người phải THADS, Tạp chí Luật học. Số 8,

26. Trần Anh Tuấn (2009), Bản chất pháp lý của biện pháp bảo đảm THADS theo Luật THADS, Tạp chí Nghiên cứu lập pháp..

27. Nguyễn Ngọc Quang (2019), Biện pháp bảo đảm THADS và thực tiễn thực hiện, Luận văn thạc sĩ Luật học, Trường Đại học Luật Hà Nội

28. Nguyễn Thị Lệ Quyên (2021), Biện pháp bảo đảm THADS và thực tiễn thực hiện, Luận văn thạc sĩ Luật học, Trường Đại học Luật Hà Nội

29. Nguyễn Thị Thắng (2017), Biện pháp bảo đảm trong THADS, Luận văn thạc sĩ luật học, Trường Đại học Luật Hà Nội,

30. Lê Anh Tuấn (2017), “ Một số vấn đề lý luận và thực tiễn về cưỡng chế THADS ở Việt Nam, Luận án tiến sĩ luật học , Trường Đại học Luật Hà Nội

31. Hà Minh Tuấn (2015), Những quy định mới về biện pháp bảo đảm THADS, Tạp chí Dân chủ và Pháp luật. Số chuyên đề Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật THADS/2015,

32. Huỳnh Quốc Phong (2019), Thực hiện pháp luật về cưỡng chế THADS từ thực tiễn huyện Hoài Nhơn, tỉnh Bình Định, Luận văn thạc sĩ, Học viện Khoa học xã hội

33. Viện Khoa học Pháp lý (2006), Bình luận Pháp lệnh Thi hành án dân sự năm 2004, Nxb. Tư pháp

II. Tài liệu điện tử

34. Báo Hà Tĩnh (2021), Hoạt động THADS ở Hà Tĩnh góp phần bảo vệ tính nghiêm minh của pháp luật; xem tại: <https://baohatinh.vn/phap-luat-doi-song/hoat-dong-thi-hanh-an-dan-su-o-ha-tinh-gop-phan-bao-ve-tinh-nghiem-minh-cua-phap-luat/215694.htm>, truy cập 2/2023

35. Lê Thị Nga (2011), “Yêu cầu về tính thống nhất của hệ thống pháp luật”, Xem tại: <https://phapluatquanly.vietnamhoinhap.vn/yeu-cau-ve-tinh-thong-nhat-cua-he-thong-phap-luat-3228.htm>, truy cập 2/2023

III. Tài liệu nước ngoài

36. Honorable James J. Brown (2017), “Judgment Enforcement”, Aspen Publishers, 3rd Edition, 2017 Supplement, section 3 “Discovery to find the debtor’s assets.